

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 78/17
Luxembourg, 13. julij 2017

Sklepni predlogi generalnega pravobranilca v zadevi C-194/16
Bolagsupplysningen OÜ in Ingrid Ilsjan/Svensk Handel AB

Generalni pravobranilec M. Bobek meni, da lahko družba, ki trdi, da so bile njene osebne pravice kršene z objavo informacij na spletu, vložiti tožbo v državi članici, v kateri ima središče svojih interesov, za celotno zatrjevano škodo

Pri zahtevkah zaradi obrekovanja prek interneta je kraj, v katerem ima družba središče svojih interesov, verjetno kraj, v katerem je bil njen ugled najbolj prizadet z obrekovanjem

Bolagsupplysningen OÜ je družba s sedežem v Talinu v Estoniji, ki v glavnem posluje na Švedskem. Uvrščena je bila na črno listo švedskega trgovskega združenja Svensk Handel AB, češ da je vpletena v „goljufije in prevare“. V odgovor je bilo objavljenih več kot 1000 komentarjev. Družba je začela postopek proti švedskemu trgovskemu združenju v Estoniji. Estonskemu sodišču je predlagala, naj odredi odpravo uvrstitve na črni seznam in umik komentarjev, objavljenih na spletnem mestu. Zahtevala je tudi odškodnino v višini 56.634,99 EUR za škodo, ki naj bi nastala njenemu poslovanju.

V okviru pritožbe, vložene pri Riigikohus (vrhovno sodišče, Estonija), se postavlja vprašanje, ali so estonska sodišča pristojna za obravnavo zadeve v skladu s pravom Unije.¹ Širše gledano, je v tej zadevi Sodišče pozvano k pojasnitvi pravil o pristojnosti v zvezi s posegom v ugled, storjenim z objavo na spletu.

V skladu s splošnim pravilom mednarodne pristojnosti v pravu Unije je toženec tožen v državi svojega prebivališča in v obravnavanem primeru bi bilo to na Švedskem.² Vendar se družba Bolagsupplysningen OÜ zanaša na izjemo od tega splošnega pravila, ki omogoča vložitev zahtevka v državi članici, v kateri je prišlo ali lahko pride do škodnega dogodka.³ To je posebno pravilo o pristojnosti.

Sodišče je že razsodilo, da je v postopkih, ki jih začnejo fizične osebe, kraj, v katerem je prišlo ali lahko pride do škodnega dogodka, država, v kateri ima ta oseba svoje „središče interesov“.⁴ Posebno pravilo o pristojnosti, ki temelji na središču interesov, tožeči stranki omogoča, da pred sodišči ene same države članice toži za škodo, nastalo v vseh drugih državah članicah. V nasprotnem primeru bi se morala obrniti na sodišča vsake od zadevnih držav članic posebej.

Družba Bolagsupplysningen OÜ estonskemu sodišču predlaga, naj uporabi posebno pravilo o pristojnosti, ki temelji na središču interesov, za *pravno* osebo. Družba Bolagsupplysningen OÜ trdi, da je njeno središče interesov v Estoniji, čeprav posluje na Švedskem. To utemeljuje z dejstvom, da so njeni oddelki za posloводство, gospodarsko dejavnost, računovodstvo in razvoj poslovanja ter kadrovske oddelke v tej državi članici in da se njeni prihodki tja prenesejo iz Švedske.

V današnjih sklepnih predlogih generalni pravobranilec Michal Bobek meni, da lahko družba, ki trdi, da so bile njene osebne pravice kršene z vsebinami na spletu, začne postopek pri sodišču države članice, v kateri ima središče svojih interesov, za celotno zatrjevano škodo.

¹ Uredba (EU) št. 1215/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2012 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (prenovitev) (UL 2012, L 351, str. 1).

² Člen 4(1) Bruseljske uredbe.

³ Člen 7(2) oddelka 2 poglavja II, *ibid*.

⁴ Zadeva [C-509/09](#); *eDate Advertising*, glej tudi sporočilo za medije št. [115/11](#).

Generalni pravobranilec meni, da lahko pravne osebe uživajo varstvo svojih osebnostnih pravic. Še pomembneje pa je, da dobro ime in ugled pravnih oseb v državah članicah nista zaščiteni le kot temeljna pravica, temveč – splošneje – uživata tudi zakonsko varstvo. Za „preproste“ nepogodbene zahteve morajo v okviru prava Unije obstajati enakovredna pravila o pristojnosti, ki omogočajo določitev pristojnega sodišča za obravnavo zahtevka, kot je ta v postopku v glavni stvari.

Generalni pravobranilec nato navaja, da ni utemeljenega razloga, zakaj bi se morala pravila o pristojnosti uporabljati drugače glede na to, ali je tožeča stranka fizična ali pravna oseba. Meni, da bi to temeljilo na domnevi, da je fizična oseba „šibkejša stranka“ v postopku v primerjavi s toženo stranko, ki je pravna oseba. Po mnenju generalnega pravobranilca je internet popolnoma spremenil tako domnevo glede na to, kako zlahka lahko fizične osebe objavljajo informacije na spletu.

Dalje generalni pravobranilec meni, da je pri posebnem pravilu o pristojnosti za zahteve zaradi obrekovanja prek interneta **kraj nastanka škode verjetno kraj, v katerem je bil ugled osebe najbolj prizadet**. V zadevah v zvezi z obrekovanjem je tak kraj pravo središče spora, ki pa je verjetno kraj, kjer ima ta oseba (fizična ali pravna) svoje **središče interesov**.

Generalni pravobranilec trdi, da so za **določitev središča interesov pravnih oseb** zato **upoštevni dejavniki** verjetno **glavne poslovne ali druge poklicne dejavnosti**, ki se najbolj natančno določijo glede na **promet** oziroma **število strank** ali drugih **poklicnih stikov**. Generalni pravobranilec meni, da se lahko upošteva kraj sedeža pravne osebe, toda če se v tej državi članici ne opravljajo nobene poklicne dejavnosti in če pravna oseba v njej ne ustvarja prometa, ni mogoče ugotoviti, da je v njej središče interesov. Generalni pravobranilec dopušča, da imajo lahko fizične in pravne osebe **več središč interesov**, vendar bo morala **tožeča stranka izbrati** državo članico, v kateri bo vložila tožbo. Ko enkrat to izbiro opravi in postopek teče, tožbe ne more vložiti drugje.

Nazadnje generalni pravobranilec meni, da bo imelo zadevno sodišče neomejeno pristojnost in bo razsojalo o celotni zatrjevani škodi ter odločalo o mogočih ukrepih, ki – kot v obravnavanem primeru – vključujejo odredbo o popravku in umiku spornih informacij.

OBVESTILO: Sklepni predlogi generalnega pravobranilca za Sodišče niso zavezujoči. Naloga generalnih pravobranilcev je, da Sodišču popolnoma neodvisno predlagajo pravno rešitev zadeve, ki jo obravnavajo. Sodniki Sodišča zdaj začenjajo posvetovanje o zadevi. Sodba bo razglašena pozneje.

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sklepnih predlogov je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan predstavitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793